

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

PROSÄIKKÄRI

4 2021

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n

LAIVASEMINAARI 2022

Viking Line M/S Gabriella, Katajanokan terminaalit Helsinki–Tukholma–Helsinki

Kultaristeily 28.1.–30.1.2022

Pääteema: Kullankaivajat yhteiskunnan paineessa Seminaarin puheenjohtaja Pentti Hongisto

Perjantai 28.1.

- 12:30 Ilmoittautuminen Katajanokan terminaalissa ryhmänjohtaja Jutta Vehviläiselle
- 13:30 Laivaan sisään (jos hytit ei valmiina, seminaaritallassa voi säilyttää matkatavaroita)
- 14:00 Seminaari alkaa, Ravintola Club Mar kansi 8 (seminaariosallistujien käytössä seminaarin ajan).

- Jutta ja Pentti kertovat käytännön asiat
- LKL:n puheenjohtaja Marko Touru
- Valtiovallan tervehdys
- GTK
- Pekka Suomela Kaivosteollisuus ry
- Jouni Rauhala ELY-keskus
- Pasi Molkoselkä, Tukes

- Tauko – loputkin kullankaivajat päästetään sisään
- LKL:n puheenjoht. Marko Touru katselmus
 - TEM Riikka Aaltonen
 - Heikki Remes, Metsähallitus
 - Harri Siitonen, Kaivannaisteollisuus
 - Kai J Rantanen
 - Anna Sirkkiä

- n. 19:00 seminaaripäivän päätös, yhteenveto ja kysymyksiä

- 20:30 Buffet-illallinen ruokajuomineen

- 15:00 Seminaari jatkuu (Suomen aikaa klo 16.00)

- Kultakisojen tulokset
- Esa Härkönen Metsähallitus
- Mikko Kärnä
- Antti Peronius
- Anna Sirkkiä

- n. 19:30 Seminaarin päätös

- 20:30 Buffet-illallinen ruokajuomineen

Sunnuntai 30.1.2022

Aamiaisen

- 10:10 saavumme Helsinkiin

Muutokset ohjelmaan mahdollisia.

Koronapandemian hallitsemattomasta kiihtymisestä aiheutuvassa peruuntumistilanteessa seminaariristeily siirretään myöhemmin ilmoitettavaan ajankohtaan.

Tapahtuma järjestetään edellyttäen osallistujilta koronapassin esittämistä tai 72 h sisällä saatua negatiivista koronatestitulosta.

LKL ry ei vastaa Suomen hallituksen mahdollisista tiukentuvista rajoituksista johtuvista muutoksista.

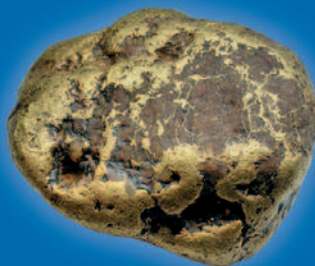
!HOX XOHI Kysy vapaita paikkoja matkanjohtaja Jutta Vehviläiseltä: jutta.vehvilainen@gmail.com, p. 040 7279 309

Lauantai 29.1.

Aamiaisen ja saavumme Tukholmaan

- 11:00– Online-muotoiset kullanhuhdontakilpailut, ratkaistaan Tukholman mestaruus, kansi 8 Club Mar.

LKL:n evästysfilaisuus ajankohtaisista asioista ylemmän kannen tiloissa.
Käynti kansi 8 Club Mar:in tiloista:
Marko Touru, Antti Peronius, Kai J Rantanen

KANSIKUVA:

"Myrskyn jälkeen on poutasää..."

*Taskulämmin avain virta-
lukkoon, pari kiskaisua veto-
narusta ja pintakaasulla
hangen pintaan."*

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

ISSN 2490-1776 (painettu)
ISSN 2490-1784 (verkkojulkaisu)

43. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
Lapin Kullankaivajain Liitto ry
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino: Kirjapaino Hermes Oy
Tampere

PROSPÄKKÄRI 4/2021

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 4 Pääkirjoitukset
- 6-7 LKL:n jäsenmaksu
- 8-11 Liiton pikkujoulut Isokyrössä
- 12-13 Liitto oikaisi kansanedustaja Jenni Pitkon virheellisiä käsityksiä
- 14-17 Viranomaistiedotteita
- 18-22 Aarne Alhonen:
Ikimuistoiset ensitapaamiset
- 23 Liiton valtauskatsaus ja merkkipäivät

LKL:N HALLITUS

Puheenjohtaja:
Marko Touru, Tankavaara
puh: 040 744 1710
info@tankavaara.fi

Esko Orava, Sinettä
puh: 0400 323 433
esko.orava@suomi24.fi

Varapuheenjohtaja:
Ensio Kaustinen, Kaustinen
puh: 040 595 0766
ensio.kaustinen@kase.fi

Hannu Raja, Jalasto
puh: 050 365 6570
hannu.raja@netikka.fi

Sihteeri:
Kai J. Rantanen, Inari
puh: 040 774 6773
mullin.mallin@gmail.com

Ami Telilä, Lemmenjoki
puh: 050 3073 248
amitelila@gmail.com

Anurag Lehtonen, Ruovesi
anurag.lehtonen@gmail.com

LKL:N PANKKITILIT

Jäsenmaksutili: FI45 2177 3800 0049 77

Muut maksut: FI95 1201 3000 1031 83

JÄSENASIAT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Edunvalvonnan HX-hanke

Viime vuosikokouksessa ja muutamissa aiemmissa vuosikokouksissa on jäsenistön puolelta tullut esitys jäsenmaksun huomattavastakin korottamisesta. Liiton hallitus on perinteisesti suhtautunut varovaisesti esityksiin jäsenmaksun korotuksista. On mieluummin pyritty tasapainoilemaan tiukalla kulukurilla ja varainhankintatempauksilla tarvittavat varat toimintasuunnitelmassa vahvistetun toiminnan rahoittamiseen.

Samalla on tahdottu säilyttää kaikilla tai ainakin mahdollisimman monilla Lapin kultaperinteestä kiinnostuneella mahdollisuus lähteä elämän mittaiselle seikkailulle kullankaivajan polulle liiton tarjoamien kaivumahdollisuuksien ja perinteen ylläpidon myötä. Tai siis, ettei se kynnys kokeilla kullankaivua ainakaan jäsenmaksun vuoksi olisi liian korkea.

Tämä on perustunut pitkälti siihen, että mm. liiton edunvalvontatoimikunta on hoitanut urakkaansa talkoilla tai korkeintaan hyvin nihelistisillä kulukorvauksilla. Ja se hävettää.

Liitto eroaa järjestönä perinteisistä harrasteyhdistyksistä siinä, että sen rooliin kuuluu vahvasti myös jäsenistöä koskeva konkreettinen edunvalvonta. Käytännössä kaikki liiton toiminta jäsenistölleen tarjoamien jäsenetujen ulkopuolella on Lapin kullankaivuperinteen edunvalvontaa, joka rahoitetaan pääsääntöisesti yhdistyksen jäsenmaksutuloilla.

Yksittäiset ammattikullankaivajat ovat menneinä vuosikymmeninä panostaneet ammattinsa, elämäntapansa ja Lapin kullankaivuperinteen puolustamiseen merkittäviä rahamääriä omista varoistaan painiessaan yhteiskunnasta eriytyneen orastavan sektorijattelun, eli kullankaivua kriminalisoimaan pyrkineen luonnonsuojeluaatteen kanssa. Voitiin kuitenkin luottaa siihen, että maa kyllä maksaa takaisin kun pääsee taas kaivamaan.

Sen aikuisen yksiselitteisemmän ja järjellisemmän yhteiskuntajärjestyksen pelisäännöillä pystyttiinkin vielä pärjäämään yhteistyöllä talkoilemalla ja Lapin kultaperinnettä arvossa pitäneiden kontaktiverkostojen ansiosta. Yhdistyksenä Lapin Kul-

lankaivajain Liitto ei koskaan voinut yksittäisten kaivajien tavoin mennä yhdistyksen varojen kanssa yksittäisten oikeuksien ajamisessa hallinto-oikeusprosesseihin all-in-asenteella.

Edunvalvonta, pitkäkestoinen sidosryhmäyhteistyö ja koko jäsenistön jäsenpalvelut onkin aina pyritty pitämään tasapainossa ja turvattuina.

Yhdistyksen jäsenpalvelut lienevät yksittäisen jäsenen näkökulmasta nyt hyvässä hinta-laatusuhteessa, vaikka liiton jäsenistöstä iso osa on sellaisia, jotka eivät käytä mitään liiton tarjoamia jäsenpalveluita. Osa heistä on ehkä joskus käyttänyt, mutta ei välttämättä moneen vuoteen. He ovat Lapin Kullankaivajain Liiton jäseniä, koska haluavat olla jäseniä – ei mistään hyötysyystä.

Samaan aikaan varoja ja toimintakykyä pitäisi pystyä varmistamaan sinne julkisuuteen ehkä näkymättömämmälle edunvalvontapuolelle. Uusiin ja avoimemmin rahoitettujen vastustajatahojen sekä kaivajien jalkojen alta rapautetun kaivoslain perustuksien murenemisen myötä tarve ulkopuolisen avun hankkimiseen kovalla rahalla on kasvanut. Näyttäisi siltä, että tarve jonkinlaiseen HX-hävittäjähankintaan liitonkin puolella olisi.

Jäsenmaksu tulevalle toimintakaudelle 2022 on vahvistettu vuosikokouksessa 2021, mutta keskustelu ja makustelu jäsenmaksun suuruudesta tulevaisuudessa olisi suotavaa aloittaa ennen toivottavasti sääntömääräisesti maaliskuun viimeisenä lauantaina pidettävää vuosikokousta.

Samalla jäsenistö voisi pohtia ja laittaa vaikka yhdistyksen kotisivujen keskustelupalstalle tai suoraan hallitukselle ajatuksiaan siitä, millä tavoin jäsenpalveluita voitaisiin kehittää.

Rauhallisen Joulunajan Prospäkkäri levottomana kulkee painon ja Postin välillä, mutta Kulusta ja Briljantia kultavuotta 2022 koko jäsenistölle!

MULLIS'

Kullankaivu matkailuvalttina

Kullan ihmistä kiehtova luonne on kasvattanut merkittävästi matkailua niin maailmalla kuin myös meillä Suomessa. Aikoinaan kullan löytyminen ja kultaryntäykset aiheuttivat matkailullista liikehdintää, kun kymmenet ja jopa sadat tuhannet ihmiset matkustivat ympäri maapalloa rikastuminen mielessään.

Kalifornian kultaryntäystä edelsi 1800-luvun puolivälissä kultahipun löytyminen John Sutterin sahalta, mikä yritettiin ensin salata, mutta pian tieto levisi ja noin 300 000 ihmistä matkusti Kaliforniaan etsimään kultaa. Alueen vakituinen asukasluku nousi kahdessa vuodessa tuhannesta kahteensataan tuhanteen ja väkiluvun räjähdysmäisen kasvun myötä Yhdysvaltain kongressi myönsi Kalifornialle poikkeuksellisesti osavaltioaseman. Kalifornian ohella yhtä matkailullisesti vetovoimaisena ja tunnetuimpana on pysynyt Kanadan Dawson City.

Kullan löytyminen ja Lapin kultaryntäykset ovat edistäneet Suomen Lapin tunnettuutta sekä matkailua alueella. Kevään ja kesän 1870 aikana Ivalojoelle vaelasi 600 ihmistä ja osa rikastuikin, mutta tänä päivänä kullankaivun ympärillä toimivat matkailuyritykset vetävät Lappiin kymmeniä tuhansia kävijöitä ja kullankaivu onkin yksi suuri matkailun vetonaula pohjoisen Sodankylän sekä eteläisen Inarin alueella.

Matkailun taloudellinen puoli alueille on merkittävä, EU:n tilastoyksikön Eurostart-selvityksen mukaan suomalainen käyttää keskimäärin 314 euroa matkaa kohden, mikä tarkoittaa kesäkaudella Tankavaarassa 20 000 kävijän mukaan 6,2 miljoonaa euroa matkailutuloa Lapin maakuntaan. Kullanhuuhdonta-aiheisia ohjelmapalveluita tuottavat yritykset kuten Kultahippu Ivalossa, Kutturin Kultakioski, Savottakahvila, Kultamuseo ja Tankavaaran Kultakylä sekä monet muut toimijat.

Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenvaltaukset ovat suoraan matkailua edistävä tuote ja viime vuosina on havaittu yhä kasvavaa kiinnostusta kullankaivun ympärillä. Kesässä jäsenvaltauksilla käy yli tuhat kaivajaa ja kullankaivun perinteeseen liittyvät myös vahvasti kullanhuuhdontakilpailut, jotka ovat nykypäivänä matkailullinen tekijä ja yhdistävät alan harrastajia maailmanlaajuisesti. Tankavaarassa 2019 järjestetyt maailmanmestaruuskilpailut keräsivät osanottajia ympäri maailman yli 20 maasta, kaukaisimpina osanottajina muun muassa Japani, Uusi-Seelanti ja Etelä-Afrikka. Monelle kullanhuuhdontaa harrastavalle kilpailut ovat kesän kohokohta ja samalla pääsee matkustamaan sekä näkemään uusia maita ja kappaleita.

Hyvää Joulua kaikille sekä kulta- ja elämysrikasta tulevaa vuotta 2022.

MARKO TOURU

LKL:n jäsenmaksu

28 euroa vuodelle 2022

Edunvalvonnan haasteet luovat jatkossa korotuspaineita

Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenmaksu vuodelle 2022 pidettiin 19.6.2021 pidetyssä vuosikokouksessa päätetyn mukaisesti 28 eurossa ja liittymismaksu 12 eurossa.

Kullalla maksettaessa jäsenmaksun määräksi vahvistettiin 1,0 grammaa Lapin kultaa.

Alle 18-vuotiaan nuorisojäsenen jäsenmaksu on 14 euroa eli yhdistyksen sääntöjen mukaisesti puolet vuosikokouksen vahvistamasta jäsenmaksusta. Nuorisojäseniltä ei peritä erillistä liittymisjäsenmaksua.

Jäsenmaksun 2022 saa maksaa 1.1.2022 omatoimisesti alla olevien ohjeiden mukaisesti.

Tarkista jäsenmaksutilanteesi Prospäkkärin osoiteprintistä

Maksetut vuodet on merkitty takakannen osoiteprinttiin kahden vuoden seurantajaksolta. Saapuneet maksut on merkitty viimeisimmän maksamatta olevan jäsenmaksun mukaisesti.

Merkintä v. -20/-21 maksettu tarkoittaa, että sinulla on kaikki jäsenmaksusi vuoteen 2021 saakka maksettuina. Merkintä v. -19/-20 maksettu puolestaan sitä, että sinulla on jäänyt vuosi 2021 tai joku sitä aiempi vuosi maksamatta, ja v. -18/-19 maksettu kahta rästiin jäänyttä maksua ja yhdistyksen sääntöjen mukaan sitä, että jäsen katsotaan hallituksen päätöksellä yhdistyksestä eronneeksi.

Maksa 28 euroa jokaiselta puuttuvalta vuodelta LKL:n jäsenmaksutilille **Nordea FI45 2177 3800 0049 77**. Kansainvälisessä pankkiliikenteessä tilin SWIFT-osoite on **NDEAFIHH**.

Muista käyttää viitenumeronä jäsennumerosi, joka on nimesi yläpuolelle merkitty numerosarja jäsenlehden takakannessa. Löydät saman jäsennumerosi myös jäsenkortistasi.

Viitteellisen maksun yhteydessä kirjoitetut viestit eivät välity jäsenmaksusuorituksia perkaavalle liiton rahastonhoitajalle. Rahastonhoitajan selvännäkiän kyvyt eivät aina myöskään riitä avaamaan yhdellä pankkisuorituksella ja jonkun asianosaisen viitenumeraolla maksettu-

jen jäsenmaksujen takana vellovia ihmis- tai vanhemmuussuhteita.

Näissä erityistapauksissa jättää mielummin se viitenumero kokonaan pois ja kirjoittaa maksun viestiosioon selkeästi tieto siitä, kenen jäsenmaksuja suorituksella kuitataan.

Saa rapata pottiin, santsata tai donatoida

Voit lisätä jäsenmaksun yhteyteen haluamasi summan liiton toiminnan tueksi ilman mitään erillisiä toimenpiteitä. Hallitus ei esitä jäsenmaksun 2022 yhteydessä maksettaville vapaaehtoisille kolehtisuorituksille erillisiä kohteita. Hallitus päättää näiden lahjoitusvarojen kohdentamisesta erityispanostusta vaativien akuuttien tarpeiden rahoittamiseen. Perinteisiä painopistealueita ovat olleet edunvalvonta, jäsenetuvallaukset ja kulkuyhteyksien ylläpito.

Jäsenmaksujen yhteydessä saatiin tilikaudella 2021 tukieuroja 3 248,01 € ja lisäksi erikseen liiton tileille sujutettuna 628,50 €.

Kultainen kiitos kaikille jäsenmaksunsa maksaneille ja umpikultainen kiitos leveällä nauhalla hakuin ja lapioin koristeltuna niille, jotka lisäsivät vielä erillisen vapaaehtoisen kolehdin jäsenmaksunsa yhteyteen!

Älä ruoki Postin rönsyjä, maksa omatoimisesti

Omatoimisesta jäsenmaksusta räkytetään pitkin kevättä, ja loppukeväästä postitetaan siten paperinen jäsenmaksulappu kaikkein kovakorvaisimmille jäsenille. Omatoimisesta maksuseurannasta ja jäsenmaksujen hoitamisesta koituu liitolle merkittäviä kustannussäästöjä, joten kannustamme kaikkia olemaan hyvämuistisia ja viitseliäitä.

Toimintakaudella 2021 ilahduttavan moni liiton jäsenistä oli hoksannut maksaa jäsenmaksunsa omatoimisesti. Silti viime keväänä liiton 4192:sta jäsenestä oli 1749 ollut tuntematta rahastonhoitajan sähköpiiskan tuikkejä kehosaan.

Näiden loppujen jäsenmaksulappujen printtaus ja postitus maksoi sellaisen rapiat 2100 euroa.

Vaikka rahastonhoitaja henkilökohtaisesti ei olekaan ihan huumassa koko maailmankaikkeuden digitalisoinnista, niin tämänkaltaisissa itseään täydentävissä ekosysteemeissä sen hyödyntämisessä ollaan asian ytimessä.

Jäsenmaksujen laskutukseen olisi uponnut yli 5000 euroa, mikäli se olisi hoidettu heti vuodenvaihteessa kaikille jäsenille erikseen postitettavilla maksulapuilla. Nyt tuokin säästynyt kolmetonнин on voitu käyttää johonkin yhdistyksen, jäsenistön ja Lapin kullankaivuperinteen jatkuvuuden kannalta hyödyllisempään asiaan, kuten lakiteknisen konsultoinnin tilaamiseen tai uuden kaivualueen hankintaan jäsenistölle.

Jäsenkortti Prospäkkärin nro 1/2022 välissä

Samaa optimointiperiaatetta käyttäen jäsenkortit on ruukattu liitteistä kaivukauden korvalle ilmestyvän jäsenlehti Prospäkkärin kakkosnumeron väliin. Tällä menettelyllä on säästetty postituskuluissa ja saatu mahdollisimman monelle uudellekin jäsenelle painotalon printtaama jäsenkortti jäsenen omin, personoiduin tiedoin.

Toisinaan tämä optimointiperiaate ei ole toiminut parhaalla mahdollisella tavalla – joku voisi jopa arvella, että askel ei ole ihan lankulle osunut – ja Prospäkkäri 2/2021 jäsenkortteineen on ilmestynyt kiusallisen myöhäisessä vaiheessa keskelle hakkujen ja lapioiden kilkettä ja kalketta.

Ihan täydellinen katastrofihan tämäkään ei ole ollut: liiton toiminnanjohtajalla on ajantasainen jäsenluettelo käytössään jäsenvaltauksilla kapsuttelevien verifioimiseksi ja kaikki jäsenet liiton jäsenille tarjoavat yhteistyökumppanimme ovat oppineet luottamaan kullankaivajan sanaan ja yleensä antavat luvut alennukset, vaikka juuri kyseisen vuoden jäsenkortti ei olisikaan oman kullan kuvan alla lompakossa.

Saadun rakentavan palautteen johdosta jäsenkortti 2022 postitetaan kuitenkin kaikille jäsenille Prospäkkärin 1/2022 mukana.

KAI J. RANTANEN
rahastonhoitaja

Liiton pikkujoulut Isokyrössä

Hartaasti odotetut Lapin Kul-
lankaivajain Liiton pik-
kujoulut saatiin toteutettua
5.12.2021 Isokyrössä. Pai-
kaksi oli valikoitunut hieno

Kalliojärven rantaravintola ja tanssipaiikka, jossa
olikin hyvät ja riittävät tilat. Ohjelmaan kuu-
lui vierailu Kyrö Distilleryllä, jossa saimme
kattavan esityksen tislaamon synnystä ja toi-
minnasta. Kiersimme tuotantolaitoksen läpi ja

Liiton pikkujoulujen erikseen ilmoittauduttavana ohjelmanumerona oli vierailu Kyrö Distillery'n tislaamolla.

tilaisuus päättyi mukavaan tasting-tilaisuuteen.

Ohjelma jatkui kiertoajelulla, jonka aikana paikallisopas kertoi meille Kyrön nähtävyyksistä, historiasta sekä erityisesti kiinnostavasta Napuen taistelusta. Lisäksi kävimme tutustumassa taistelupaikkaan. Tämän jälkeen pidettiin perinteiset kullanhuuhtontakisat ja kisojen jälkeen oli vuorossa virallisempi osuus juhlapuheineen sekä ruokailu.

Ruokailun alussa tervehdyksen kullankaivajille toi myös Isokyrön kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Jaakko Pukkinen**, joka puheessaan korosti alueen aktiivista osallistumista kullankaivutoimintaan sekä kullankaivukulttuurin edistämiseen. Lisäksi liiton puheenjohtaja toivotti kultakansan ja vieraat tervetulleeksi. Ruoka oli perinteinen suomalainen joulupöytä ja se oli erinomaista. Iltaohjelmaksi oli tanssimusiikkia, jota vauhditti osittain kullankaiva-

jistakin koostuva tanssiorkesteri Reissarit.

Väkeä oli paikalla nelisenkymmentä ja pikkujouluväki oli tyytyväinen ohjelmaan sekä illan antoihin. Seuraava yhteinen liiton jäsenistön tapahtuma on kultaristeily 28.–30. tammikuuta.

Odotettu tasting-tilaisuus Kyrö Distilleryllä.

*On line -kullanhuuhdontakisojen
pop up -huuhdontapaikka Kallio-
järven rantaravintolassa.*

Alakuvassa kilpailun palkitut:

1. Marko Touru (toinen vas.)
2. Jukka Ojanpää (vas.)
- jaettu 3. sija, Severi Hölsö
(kolmas vas.) ja Hannu Raja
(oik.)

*Tanssiyhte Reissarit
viihdytti pikkujoulu-
väkeä.*

Porotokka räkkää paossa Kari Merenluodon maisemoinnin alla olevalla konekaivutyömaalla, Puskuojan latvalla heinäkuussa 2021.

Liitto oikaisi kansanedustaja Jenni Pitkon virheellisiä käsityksiä paikallislehti Inarilaisessa

Oululainen kansanedustaja (vihr.) Jenni Pitko teki lokakuussa 2021 hallitukselle kirjallisen kysymyksen siitä, mitä hallitus tekee koneellisen kullankaivun vesistövaikutusten seuraamiseksi ja ehkäisemiseksi, ja miten hallitus seuraa kullankaivun vaikutuksia muualle ympäristöön sekä poronhoitoon ja kalastukseen.

Kansanedustaja Pitkon kirjallisessa kysymyksessään esilletuomista asioista uutisoi mm. paikallislehti Inarilainen 3.11.2021. Lapin Kullankaivajain Liiton edunvalvontatoimikunta otti paikallislehti Inarilaisessa kantaa kan-

sanedustajan kenties hiukan värittyneeseen kuvaan koneellisen kullankaivun nykytilasta.

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n näkemys kansanedustaja Jenni Pitkon esille tuomiin asioihin

- Kullankaivua harjoitetaan Sodankylän ja Inarin kunnassa. Inarissa kullankaivu alkoi 1848 ja Sodankylässä 1934. Varhainen la-piokaivu vastasi mittakaavaltaan nykyistä konekaivua. Konekaivua on harjoitettu 1920- ja 1950-luvuilla ja nykymuodossaan

yhtämittäisesti vuodesta 1976 saakka.

- Myös saamelaiset harjoittavat kullankaivua – myös koneellista kullankaivua – ammatinaan.
- Viime vuosikymmeninä kullankaivu on kokonaisuudessaan – niin ammattimaisessa muodossaan että harrastuksena – pientynyt, se ei ole kasvanut.
- Koneellinen kullankaivu ei nykyisin saa päästää vesistöihin mitään ja kullankaivun tulee toteutua 100-prosenttisesti kiertovetellä.
- Lemmenjoella toimittiin aiemman lainsäädännön mukaisilla luvilla, joissa useimmissa oli erilaisia päästöoikeuksia. Ivalojoen alueella ei ole kenelläkään mitään päästöoikeuksia vesistöihin.
- Kullankaivu on kestänyt Ivalojoen alueella yhtämittäisesti noin 150 vuotta ja sillä ei olla todettu olevan vaikutuksia kalastoon tai kalastukseen Ivalojoen / Inarijärven alu-

eella – tai vaikutus on ollut joillakin latvapuroilla paikallinen, vähäinen ja lyhytaikainen.

- Ivalojoen ja Inarijärven kalakannat ovat hyvässä kunnossa ja vesien tila on erinomainen.
- Mainitut Sodankylän uudet kullankaivu-kohteet, mitkä ovat Lemmenjoen ja Ivalojoen alueisiin verrattuna hyvin pieniä, eivät ole vesistön äärellä, niissä ei ole sallittu vesistöön kajoamista, eikä mitään päästöjä ole tapahtunut.
- KHO (KHO-vuosikirjapäätös 25.11.2020 taltio 4268) tutki vuosikirjapäätöksellään raskaimmalla kokoonpanollaan kullankaivun ympäristöluvitusta hyvin tarkasti ja määräsi jätettäväksi poroille kuljetusreitit, mutta hylkäsi muut Saamelaiskäräjien esittämät vaatimukset nykykullankaivun suurimmalla keskittymällä ja salli siis nyky-muotoisen kullankaivun jatkumisen.
- Vastaavia kuljetusreittejä on määrätty jätettäväksi kullanhuuhdontalupaprosesseissa ja se nimenomaan on eri maankäyttömuotojen yhteensovittamista, mitä pitääkin olla.
- Kullankaivajat ovat itse parantaneet kaivu- ja vesienkäsittelytekniikkaansa ja nyt lisäksi Lapin liitto (eakr-rahoitus) on rahoittanut kullankaivun vesienkäsittelyä kehittämistä ja syntyvillä uusilla tekniikoilla veden käyttö pienenee ja riskit pienenevät entistään.
- Hyvä kullankaivun vesienkäsittelyn osaaminen on pienimuotoinen vientituote esimerkiksi Afrikkaan, missä on kymmeniä miljoonia kullankaivajia ja missä huonolla vesienkäsittelyllä on ollut paljon kielteisiä vaikutuksia.

Asianosaisen ministerin vastausta asiaan ei ole vielä saatu.

Lemmenjoen lakkautetuilta kaivospiireiltä poiskuljetettua raskasta kalustoa odottamassa jatkokyytiä maantien päästä loppukeväällä 2021.

Kultapuron varsi ei ole pesutupa – älä jätä naruvirityksiä kaivupaikoille

Kultaleirien yhteyteen tehdyt naruviritykset pitää muistaa AINA poistaa pois lähtiessä. Kultapuron varsi ei muutenkaan ole mikään asunto-osakeyhtiön pesutupa, jossa naruviritykset ovat hyvinkin tarpeellisia.

Näistä kultaleirien ja kaivupaikkojen naruvirityksien riskeistä on kuitenkin jo niin monessa eri yhteydessä kaivajakuntaa huomautettu, että asian pitäisi olla selvä kaikille. Maastoon viritelty naru on erittäin vaarallinen alueen läpi sattumalta kulkevalle kelkkailijalle tai mönkijämiehelle.

Valitettavasti vuosikymmenien varrelta on samaten muutama tapaus, joissa naruihin sarvensa sotkenut poro on siihen menehtynyt.

Voitaisiin itse asiassa yhdessä sopia että kulankaivaja, joka tällaisia naruvirityksiä maastoon jättää, sidottaisiin niillä samaisilla naruilla niihin lähipuihin pahimpaan räkkäaikaan. Ehkä se auttaisi muistamaan poistaa naruviritykset.

Oheinen nirunarunippu on poistettu liiton valtuukselta Rönkönojalta Tukesin kaivosylitarkastajan asiasta katselmuksensa yhteydessä huomautettua.

Muistutus: työkalu kulanhuuhdonnan vuosiraporttien toimittamiseen

Tukes on noin vuosi sitten julkaissut työkalun, Geotietovirran (GTV). Geotietovirta-palvelun avulla voidaan toimittaa mm. vuotuisia kulanhuuhdonta-raportteja. Palveluun kirjaututaan Suomi.fi-tunnistautumisella. Käytännössä tämä tarkoittaa pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella tunnistautumista. Suomi.fi-palvelussa myös yhtiö voi valtuuttaa henkilön toimimaan yhtiön puolesta, mutta valitettavasti palvelu ei ole vielä mahdollista ulkomaisten toimijoiden osalta.

Palvelu on osoitteesta: <https://geotietovirta.fi>

tukes.fi/ ja sen käytöstä on myös tehty esimerkiksi- ja opastusvideo kulanhuuhdonnan raportoinnin osalta: www.youtube.com/watch?v=38_2SageDtg. Viimevuotisen kokemuksen perusteella Geotietovirta on varsin helppokäyttöinen työkalu vuosiraporttien toimittamiseen.

Vuosiraportin voi toki toimittaa perinteisellä lomakkeellakin ja mikäli olet jo sellaisen toimittanut kaivukaudelta 2021, niin asia on osaltasi kunnossa.

Muistakaa toimittaa vuosiraportit maaliskuun loppuun mennessä!

Liitto vastusti uusia Tukesin maksuehdotuksia

Lapin Kullankaivajain Liitoltakin pyydettiin lausuntoa työ- ja elinkeinoministeriön asetusehdotuksesta Tukesin maksullisista suoritteista vuosille 2022–2024. Ehdotusluonnoksessa esitetään, että Tukesin maksuasetuksen suorittehintoja tarkistettaisiin yleisen palkka- ja inflaatiokehityksen perusteella kaikkia suoritteita koskevana 4,7 prosentin yleiskorotuksena.

Edellisellä korotuskierroksella 2019 kullanhuuhdontaan liittyviä käsittelymaksuja korotettiin jopa 27 prosenttia, työ- ja elinkeinoministeriön pääsääntöisesti esittämän 4,3 prosentin yleiskorotuksen sijaan.

Kaikki esitetyt korotukset tuolloin luonnollisesti toteutettiin ehdotuksen mukaisina

liiton vastustavasta lausunnosta huolimatta.

Käytännössä maksuasetusehdotus voimaan tullessaan tarkoittaisi sitä, että kullanhuuhdotalupapäätöksen hinta nousisi 800 eurosta 840 euroon, luvan voimassaolon jatkaminen 700 eurosta 730 euroon, luvan muuttaminen 400 eurosta 420 euroon ja luvan siirto tai raukeaminen 300 eurosta 315 euroon.

Samalla ehdotetaan korotettavaksi kullanhuuhdotalupapäätöksestä perittävä ennakkomaksu 40 prosenttiin (nykyisin 20 prosenttia). Ennakkomaksun korotuksella pyritään vähentämään sellaisten hakemusten määrää, jotka asiakas peruuttaa hakemusprosessin edetessä.

Ehdotukset uusiksi maksuluokiksi

Täysin uutena kohtana maksutaulukkoon ehdo-

tetaan lisättäväksi uusi suorite “Kullanhuuhdotalupa, koneellinen kaivu”. Suoritteen perusmaksuksi ehdotetaan 1 700 euroa ja tuntihintaiseksi lisämaksuksi 104 euroa/tunti. Perusteluina uudelle maksuluokalle esitetään sitä, että koneellisen kaivun kullanhuuhdotalupa vaatii kullanhuuhdotaluvan lisäksi myös ympäristönsuojelulain mukaisen lupa- tai ilmoitusmenettelyn. Kokemus on asetusvalmistelijan mukaan osoittanut, että suoritteen (lupapäätöksen) aikaansaaminen vaatii kaksinkertaisen työmäärän normaaliin kullanhuuhdotalupa verrattuna.

Lisäksi ehdotetaan maksutaulukkoon lisättäväksi suorite “Kullanhuuhdotaluvan muuttaminen, koneellinen kaivu”. Suoritteen perusmaksuksi ehdotetaan 840 euroa ja lisämaksulliseksi tuntihinnaksi 104 euroa/tunti. Perusteluiden mukaan kokemus on jälleen osoittanut, että suoritteen muuttaminen vaatii kaksinkertaisen työmäärän tavallisen kullanhuuhdotaluvan muuttamiseen verrattuna.

Lopuksi ehdotetaan vielä lisättäväksi uusi suorite päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta koskeva päätös, kun kyseessä on erillinen päätös. Suoritteen perusmaksuksi ehdotetaan 420 euroa. Päätöksen vaatiman työmäärän todetaan olevan vastaava kuin suoritteella kullanhuuhdotaluvan muuttaminen.

Liitto perustellusti vastusti uusia maksuluokkia

Liitto näki lausunnossaan työ- ja elinkeinoministeriön ehdottaman 4,7 prosentin suuruisen yleiskorotuksen vuoden 2021 tasosta olevan riittävä koskien kullankaivun lupakäsittelyyn liittyviä maksuja, eikä muita muutoksia maksutaulukon kohtaan “Kullanhuuhdonta” ole tarpeen tehdä. Liitto samalla huomautti, että edellisessä maksutaulukkoasetuksessa 1.1.2019 kullanhuuhdonta koskevien suoritteiden hintoja nostettiin

keskimäärin 27 prosenttia muihin Tukesin suoritteisiin pääsääntöisesti käytetyn 4,3 prosentin sijaan.

Kaivoslakiin 621/2011 haluttiin valtiovalan puolelta säätää paljon aiempaa laajempia kuulemisvelvoitteita ja valitusoikeuksia koskien kullanhuhdontaa koskevaa säätelyä.

Tämä aiheutti kullanhuhdontalupapäätöksiin kohdistunutta perusteetonta ja valtion budjettivaroin harjoitettua laajaa valittamista, joka on lisännyt kaivosviranomaisen Tukesin työmäärää näiden kullanhuhdontalupien valmisteluiden osalta. Samalla hallinto-oikeusvalitukset pyysyttivät ja ruuhkauttivat kaivosviranomaisen lupavalmistelun myös sellaisten hakemusten osalta, joista ei oltu valitettu.

Myöhemmin, lupavalmistelun oikeelliseksi ja lainmukaiseksi tutkineiden tuomioistuinpäätösten tultua lainvoimaiseksi, oli kaivosviranomaisen tarpeen käyttää paljon työtunteja tämän syntyneen lupahakemussuman purkamiseksi.

Lausunnossaan liitto arvioi, että nyt kymmenen vuotta kestäneiden kymmenien hallinto-oikeusprosessien lopputulemana voitaneen katsoa oikeuskäytännön kullanhuhdontalupien osalta vakiintuneen, jolloin on oletettavaa, että myös kaivosviranomaisen lupavalmisteluun on voinut muodostua vakiintunut ja ennakoitavissa oleva lupavalmistelun prosessi.

Useiden edellä kuvattua vahvistavien Korkeimman hallinto-oikeuden päätösten myötä ei ole oletettavissa, että kullanhuhdontalupapäätöksiin tulee enää jatkossa kohdistumaan kaivosviranomaiselle yhtä paljon lisätyötä aiheuttavia hallinto-oikeusvalituksia. Tämä tulee jatkossa osaltaan keventämään varsinkin pienimuotoisempien kullanhuhdontalupahankkeiden luvitusprosessin työmäärää.

Valituksen raskautettu lupavalmistelu

Liitto totesi lainsäädäntövalan itsensä tahtoneen rakentaa kullankaivun hallinnoinnin tason niin raskaaksi, kuin millaisena se tänä päivänä viran-

omaisen lupavalmistelijalle esiintyy – ja vieläpä toisella kädellä samalla reurssoineen lupavalmistelun hankaloittamista myöntämällä varoja päätöksistä valittamiseen, mikä puolestaan on entisestään raskauttanut päätösvalmistelua. Tämä on ollut täysin lainsäätäjän ja laillisuusvalvojan oma tahtotila.

Lapin Kullankaivajain Liitto ja Lapin kullankaivajat olisivat mielellään pitäneet varsinaisen kullanhuhdontaluvituksen selkeänä ja simpelinä.

Silloin kun puolestaan haetaan laajempia vesi- ja ympäristöoikeuksia, tulevat nämä asiat ratkaistaviksi jo valmiiksi raskaassa ja kalliissa ympäristösuojelulain mukaisessa lupa- tai ilmoitusmenettelyssä, kuten asetusperustelussakin todetaan. Liiton näkemyksen mukaan se, että koneellisen kullankaivun harjoittamiseen tähtäävistä lupahakemuksista on tehty hallintovalituksia muita kullanhuhdontalupapäätöksiä enemmän ja tämä on moninkertaistanut lupaviranomaisen työmäärän muihin kullanhuhdontalupiin verrattuna, ei voi olla kestävä peruste kokonaan uuden suoritteen lisäämiselle maksutaulukkoon.

Kullankaivajat ovat valitusoikeuden systemaattisen väärinkäytön myötä asiassa jo muutenkin haitankärsijöitä. Tästä systemaattisesta valitusoikeuden väärinkäytöstä johtuvan lupavalmistelun työmäärän moninkertaistumisella perusteltu uuden, hinnaltaan kaksinkertaisen suoritteen luominen synnyttää vielä perusteettoman taloudellisen lisärasituksen usein vuosien hallinto-oikeuskäsittelyssä yritystuloja menettäneelle kullankaivajalle.

Myöskään voimassa olevassa kaivoslain 621/2011 22. §:ssä “Kullanhuhdonnan luvanvaraisuus” ei ole erikseen määritelty lupamuotoa “kullanhuhdontalupa, koneellinen kullankaivu”.

Suoritteen lisäämisellä maksuasetukseen ei näin ollen Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n näkemyksen mukaan voi olla myöskään suoraan kaivoslakiin pohjautuvaa perustaa ja liitto lausunnossaan esitti sen poistamista maksuasetuksesta ja maksuasetustaulukosta.

Liitä ympäristölupia koskeviin asiapapereihin naapurikaivajien yhteystiedot

Tiedoksi kaikille Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle dokumentteja lähetettäväksi kasaaville, että kullankaivun hakemus- ja ilmoitusasioissa on lupaviranomaiselle jatkossa toimitettava myös asianosaisten osoitetiedot. Tukes ei

enää luovuta osoitetietoja aluehallintovirastolle, sillä se ei ole osoitetietoviranomainen.

Eli jatkossa naapurikaivajien osoitetiedot on toimitettava hakemusten/ilmoitusten mukana.

LKL TIEDOTTAA

Yhteystiedot puuttuvat jäsenrekisteristä

Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenrekisteriin on kertynyt aikamoinen määrä jäseniä, joille Posti ei ole saanut toimitettua mm. jäsenlehtiä ja jäsenmaksulappuja arvatenkin tarmokkaista ja periksiantamattomista ponnisteluistaan huolimatta.

Liitto maksaa osoitemuutosten tiedotuspalvelusopimuksesta Postille, mutta siitä huolimatta näille henkilöille ei ole löytynyt uutta tai korjattua osoitetta.

Lukisitko ystävällisesti listan läpi ja jos löydät sieltä tutun nimen, niin voisitko ottaa häneen yhteyttä ja pyytää ilmoittamaan kurantit yhteystietonsa Lapin Kullankaivajain Liiton toimistolle.

LKL ry, PL 86, 99871 Inari

info@kullankaivajat.fi, puh: 0400 836 500

Yhteystietoja vailla: Alakklouk Mahmoud • Bashmakov Nikolai • Björkman Markku , Ervonmaa Tero • Frilander Tauno • Hanhisuanto Kari • Järveläinen Riku • Kankaanpää Jani • Karjalainen Olli • Koskiniemi Ville • Leppiniemi Esko Antero • Leskelä Toni • Makkonen Hanna • Makkonen Pasi • Miettunen Markku • Mäntylä Mika • Ojala Seppo • Ojanen Yrjö • Partanen Sari • Pöysti Matti • Ruohomäki Vesa • Salonen Hannu • Savikko Vesa • Savo Tapani • Shelby Zach • Siitonen Veikko • Sillanpää Vesa • Solismaa Tuija • Suutarinen Tiina • Tampio Jari • Tankka Petri • Tuomola Markku.

Täsmennys Prospäkkärissä 3/2021 julkaistuun artikkeliin

Prospäkkärissä 3/2021 julkaistun **Jussi ja Kaarina Jauhiaisen** haastatteluartikkelin Moberginojalta on kirjoittanut **Joonas Tal-ka**. Myös artikkelin kuvituskuvat ovat Joonas

Talkan ottamia.

Prospäkkärin toimitus pahoittelee artikkelin kirjoittajan tietojen tahatonta poisjäämistä julkaisemisen yhteydestä.

Kullankaivaja Niilo Raumala Lemmenjoen Puskuojalla kesällä 1982 Aarne Alhosen haastateltavana. Kuva: Aarne Alhonen

AARNE ALHONEN

Ikimuistoiset ensitapaamiset

Kun kullankaivaja huomaa vaskoolissa, rännissä, lapiossaan tai montun pohjalla ison kultahipun tai kauniin jalokiven, hän nappaa sen kouransa. Aivoissa käy kova kuhina, silmien näkemää joutuu sulattelemaan muutaman sekunnin. Joskus löytöhetki tai ensikosketus jonkun muun löytöön syöpyy lähtemättömästi mieleen. Tässä muutama ikimuistoinen tähtihetki vuosikymmenten varrelta.

”Puolen kilon rubiini”

Syksyllä 1974 olin matkalla Lemmenjoelle postiautolla Ivalosta. Unohduin Inariin Otsamon baariin hörppimään olutta. **Kokko-Heikki**, jonka tunsin vain lehtikuvista, ehdotti majoitumista matkustajakotiin ja matkan jatkamista aamulla. Huonetoverikseni sattui jäyhän oloinen vähän vanhempi mies. Kun puheeksi

tuli kulta ja jalokivet, hän laski kämmenelleni litistyneen munan muotoisen punaisen kiven. En heti uskonut silmiäni; olin kaksi vuotta lukenut jalokivioppia kultaseppäkoulussa ja tunnistin kivessä helmenvaaleat kasvajuovat ja terävät 60 asteen kulmat. Mutta kun ne koulun näytekivet olivat korkeintaan sormenpään kokoisia ja tämä kivi peitti melkein kämmenen!

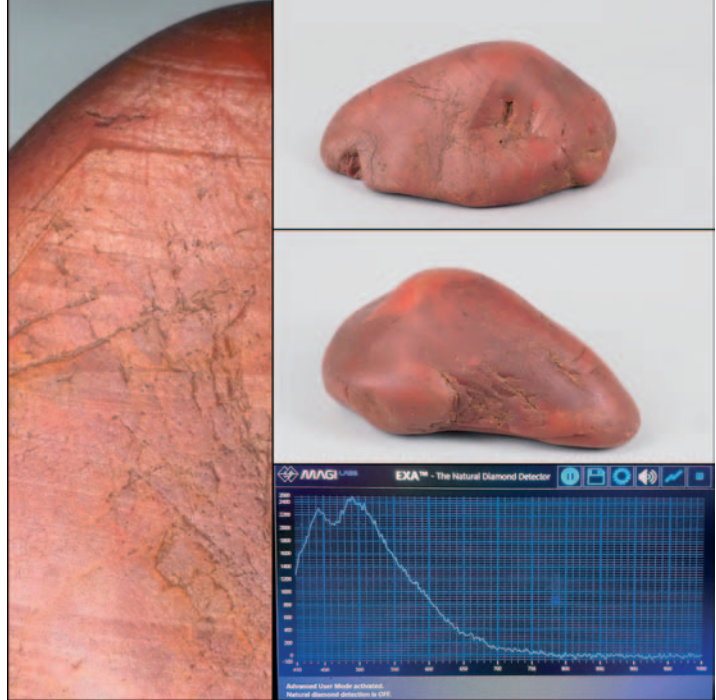
Vuonna 1982 haastattelin Lemmenjoen Puskuojalla **Niilo Raumalaa** ja kirjoitin muistiin tarinoita hänen löydöistään. Tässä on ison rubiinin tarina.

”Kevättalvella 1960 Nipa hiihteli Kaarreojaalla. Rännityskasat pistivät pälvinä esiin hangea. Yhden kasan huipulla oli kuin asetettuna 450 grammaa painava rubiini. Alueella oli edellisenä syksynä liikkunut korundinetsijöitä, tupakantumpeista Nipa tunnisti miehet Kokko-Heikiksi ja **Keuru-Villeksi**. Kiveä oli ehkä pidetty kädessä, käännelty, katseltu ja ih-

metelty, lopulta hylätty.

Kivi oli luultavasti hylätty, koska siinä ei ollut korundille tyypillistä kidemuotoa, vaan se oli sileä, litistyneen munan muotoinen. Korundiksi se oli liian suuri, ja väri oli syyshämärässä ehkä näyttänyt mustalta. Kivi oli hylätty hematiittimöhkäleenä, joi- ta rännityskasoissa on runsaasti. Nipa kertoi rahapulas- saan kanittaneensa kiven **Martti Koivistolle**, joka muutti Ruotsiin, eikä Nipa ole perään huudellut.”

Gemmologi **Risto Kangasniemi** soitti minulle Tampereelta 8.11.1995 ja kertoi Martti Koiviston kuolleen 10.10.1995 Ruotsissa, josta kivi oli toimitettu hänelle tut-

Nipa Raumalan löytämä 370,3 gramman punainen korundi. Lapin korundiksi kivi on harvinaisen pyöristynyt. Kuvat korundin eri puolilta oikealla ja vasemmalla laidalla voimakkaalla kohdevalolla. Tässä kuvassa korostuu korundin vyöhykkeisyys. Alhaalla oikealla tämän punaisen korundin uv-fluoresenssin spektri, jossa ei erotu kromin viivoja. Kuvat: Risto Kangasniemi F.G.A.

Matti Koiviston huuhtojakuva. Kehystettynä Juhani Lehtisen kotona. Kuva: Risto Kangasniemi F.G.A.

kittavaksi. Risto ilmoitti kiven mitoiksi 94 x 65 x 41 mm. Se painaa 370,3 grammaa, mutta ”siitä ei hyvällä tahdollakaan löydy optista kromin spektriä”. Värin on ilmeisesti antanut rau- ta. Kivi ei sameana sovellu viistehiontaan. Jos se läpäisisi valoa paremmin, olisi se vaaleanpu- nainen safiiri.

Ensikosketuksestani jättikorundiin on ku- lunut pian puoli vuosisataa, mutta vielä voin tuntea kiven painon kämmenelläni ja mieliku- vitus lähtee lentoon; onko siinä silkkiä, mikä on c-akselin suunta, sulkeumarakenne? Vil- leimmissä fantasioissa se voisi pyöröhiontaise- na olla yli tuhannen karaatin pinkki tähtisafiiri... jäänee haaveeksi poronlavan kokoisen kul- tahipun ja nyrkinkokoisen rubiinin kanssa.

Seuloin vuosina 1974–2017 kymmeniä tuhansia korundeja, koot muutamasta millistä sormen mittaisiin. Kaikki muut värit olen ta- vannut, vain keltainen ja vihreä puuttuvat. Valtaosa kivistä on sameita, sulkeumaisia ja la- mellirakenteen vuoksi vaikeita hiojalle. Pieni osa kivistä on kuitenkin kauniita kokoelmaki-

“Melkein rubiini”, tuumi Aarne Alhonen vuonna 2016 rännistään poimimasta kivistä. Kuva: Sirkka-Liisa Alhonen

Aarne Alhosen Puskun Kultasafiiri-kaivoksen laadukkaimmat korundit 9 ja 6 mm. Näkösyvyys on kummasakin alle 1 mm eli alle jalokorundin rajan. Kuva: Kari Kinnunen

viä tai hiontaan soveltuvia, jopa ”Lapin tähtiä” taitavan hiojan työn tuloksena. Mutta ikimuis-toinen ensikosketus ”puolen kilon rubiiniin” 1974 jättää varjoonsa kaikki muut.

Ulvotaan yhdessä

Olimme vaimoni **Sirkka-Liisan** kanssa vuosi-kausia seuloneet korundeja ja granaatteja Nipan vanhoista rännityskasoista, kun huomasimme seulassa muutaman pienen kultahipun. Osa

Rännityskasojen aarteita, 3-grammainen vasemmalla pani löytäjänsä ulvomaan. Kuva Aarne Alhonen

kullasta oli karannut Nipalta savikimpaleitten sisällä ja hautautunut rännityskasoihin, joissa talven pakkaset ja kesän vesisateet olivat hajotaneet savipaakut; kulta jäisi nyt rihloihin, joten päätimme lapioda maat rännin kautta seulaan.

Aarne Alhosen Puskun Kultasafiiri-kaivokseltaan löytämiä kookkaita korundeja. Mittajana on 1 cm. Kuva: Kari Kinnunen

Heinäkuussa 1983 osui lapioni rapakallioon juntattuihin kahteen koivupaaluun; Nipan rännin kannatuspukki? Hyvällä tuurilla rännin suu, johon karannut kulta rikastuu muitten raskaitten mineraalien seuraksi. Lapioin raskaat maat ränniin, suljin veden ja kurkasin ylimpään rihlaan, jossa lepäsi rautahiekan seassa kaunis kolmen gramman hippu! Painoin hipun kumppanini kämmenelle ja kysyin: ”Miten tätä juhliitaan?”

Sirkka-Liisa vastasi: ”Ulvotaan yhdessä!” Sitten me ulvoimme ”auuuuuuuuuu...” tunhuriin kuin sudet.

Hippu ei tarvitse olla iso ollakseen ikimuis- toinen. Myöhempinä vuosina löysimme vanhoista rännityismaista monia parigrammais- ia ja isompiakin, kaksi suurinta painoivat 17 gram- maa ja 38 grammaa, joista jälkimmäinen an- saitsee oman lukunsa.

Lumikki, Lemmenjoen kaunotar

Elokuun 29. päivänä 1988 kaivoin vanhoja rännimaita paikassa, josta Nipa oli löytänyt 103-grammaisensa vuonna 1954. Kannoin sa- vista ja rautaista maata ränniin ja Sirkka-Liisa seuloi ränninsuuta. Välillä hän hylkäsi seulan ja upotti kätensä kuohuvaan ränninsuuhun toivoen pyydystävänsä korundin suoraan sor- miinsa. Äkkiä kuulin huudon: ”Ei voi olla tot- ta!” Sirkka-Liisan kämmenellä oli äärettömän kaunis kullasta ja valkoisesta kvartsista breksi- amaisesti muodostunut kimpale, jonka painok- si punnittiin 38 grammaa.

Hippu oli mennyt Nipalta yli ja meni mi- nultakin ja olisi taas hautautunut rännitysmäi- hin, ellei vaimoni olisi napannut sitä niskasta kiinni. Se on siis kahdesti karannut rännistä. Tuollainen hippu ei liki neljäsenttisenä mahdu tuuman kulmaraudoista tehtyyn rihlaan, jossa

38-grammainen "Lumikki, Lemmenjoen kaunotar" karkasi Nipalta 1954 ja Arskalta 1988, mutta Sirkka-Liisa nappasi talteen. Lumikin seuralaiset, 17- ja 6-grammaiset hiput ovat myös rännityksasoista löytyneitä. Kuva: Matti Lång

rihlojen välitkin ovat tuuman, eikä sen ominaispainokaan huokoisena ja kvartsipitoisena ole läheläkään tiiviin kullan ominaispainoa.

Nimen "Lemmenjoen kaunotar" hipulle antoi Kalevan toimittaja **Helena Sahavirta**. Professori **Herman Stigzelius** esitteli hippua tiedotustilaisuudessa Helsingissä ja ilmeisen spontaanisti risti sen "Lumikiksi", koska hipun kvartsi on lähes valkoista.

Ennätyshippu Roope

Lemmenjoen kultakesä 2002 oli takana, paluu kultasepän työpöydän ääreen edessä. Kallankaivaja **Risto Mäläskältä** oli tullut paksu pehmustettu kirje; näitähän olin avallut 1970-lu-

Risto Mäläskän 87-grammainen Roope lie-
nee Suomen suurin koruksi tehty kultahippu. Kuva: Antti Alhonen

vaamiin pienoisteistoksiin syntyy selittämätön tunneside; ei sellaista tunnetta herätä teollisesti tuotettu, persoonaton harkkokulta, joka on meille kultasepille raaka-ainetta kuten jauhot leipurille.

vulta alkaen lukemattomia. Sisältö oli yleensä muovipussillinen hippuja, 100–200 kappaletta, painoa yhteensä parisataa grammaa, lähetekirjeessä väljä ohje: "Tee näistä riipuksia ja korviksia".

Mutta nyt avatusta kuoresta työpöydälleni putosikin kolahten yksi ainoa iso hippu ja ohje tehdä siitä riipus. Tutut työvaiheet; tulistus kaasu-
sulekilla punaherkurajalle, typpihappokylpyyn pariksi päiväksi, pikkulenkkin ja kapean kolmiolenkin valmistus ja juotos, uusi kylpy laihassa rikkihapossa, "tömytys" vetyperoksidilla ja kaliumsyaniidilla, lenkin kiillotus, pesu.... näitähän olen tehnyt kymmeniä tuhansia kertoja.

87-grammainen Roope lie-
nee suurin koruksi tehty hippu Suomessa. Se on litteä, muodoltaan kauniin kolmiomainen, pinnassa sopivasti särmää, veistoksellisuutta. Ja kuten melkein kaikissa litteisissä hipuissa, tässäkin on luonto määritellyt oikean ja nurjan puolen; hippu on vuosimiljoonia maannut mahallaan hiekkavuoteellaan ja selkäpuoli on ollut alttiina kulluttaville tapahtumille.

Mutta se kolaus! Kun katsen Roopen kuvaa, melkein kuulen sen taas putoavan kuorestaan työpöydälleni. Kyllä näihin luonnon muo-

Valtauskatsaus

Liiton koko jäsenistön – nuoriso-, kannattaja- ja varsinaisten jäsenten – jäsenetuna vapaassa käytössä olevat kullanhuhdonta-alueet löytyvät yhdistyksen kotisivuilta osoitteesta <http://www.kullankaivajat.fi/jasenvaltaukset/>. Lisäksi voimassa olevista alueista tiedotetaan jäsenlehti Prospäkkärin alkuvuoden numeroissa.

Ajantasaisen tiedon valtausten käytettävyydestä ja kaikista muista alueisiin liittyvistä asioista voi aina tarkistaa liiton toiminnanjohtajalta puhelimitse 0400 836 500 tai sähköpostilla info@kullankaivajat.fi.

- Jäsenvaltausklassikko **Bizebazé Palsin** lupa-aika on happanemassa kesäkuussa 2022. Liitto on hakenut alueelle lupaa voimassaolon jatkamiseksi eli ns. jatkolupaa.
- Kaivukaudella 2021 liiton koekäytössä ollut valtaus **Rivolli** Rönkönojalla on 23.11. 2021 siirretty Lapin Kullankaivajain Li-

tolle. Liitto on hakenut alueelle jatkolupaa.

- **Petronellan pysäkin** ympärille ja jatkeeksi Sodankylän Lauttaojalla on haettu uutta lupaa nimiehdotuksella **Aslakan sauva**.
- Saadun kaivuraportoinnin perusteella jäsenistön vähäisen mielenkiinnon kohteena olleesta valtauksesta **C.G. Standertskjöldin vakavesi** (ent. Kultalampi) Kutturantien varrella on päätetty luopua. Alueesta on sovittu siirtokauppa kolmannen osapuolen kanssa.

Kaivoslakihan määrittelee alueet kullanhuhdontaluvan mukaisiksi kullanhuhdonta-alueiksi, mutta Lapin Kullankaivajain Liiton sisäisessä viestinnässä ja usein puhekielessä käytetään edelleen vanhakantaista termiä valtaus. Se nyt vain on niin paljon yksinkertaisempaa.

Merkkipäivät

Onnittelut vuodenvaihtajille!
LKL onnittelee

80 v. 3.1.-22 Teuvo Sevon, Espoo

70 v. 10.2.-22 Hannele Juutinen, Keuruu

75 v. 22.10.-21 Raimo Kanamäki, Lemmenjoki
23.10.-21 Martti Puoskari, Pietarsaari
27.12.-21 Aarre Kytökorpi, Oulainen
23.11.-21 Risto Sihvola, Kouvola
12.1. -22 Markku Arrela, Inari

65 v. 17.1.-22 Sirkku Muhli, Hollola kk
16.2.-22 Esko Killström, Maksniemi

60 v. 29.8.-21 Markku Huhtala, Tampere
6.1.-22 Asko Ylöstalo, Hauho

.5362

FINNDETECTOR

Kaivuvälineet ja metallinpaljastimet

Keene Mini Max on tehokkaalla 12 voltin pumpulla varustettu monikäyttöinen rännilaitteisto kullankaivajalle. Laitteisto kulkee erämaahan kantorepussa. Soveltuu kuivalle maalle tai vesistön varteen. Irrotettava alarännin matto, neljä säädettävää jalkaa. Mitat koottuna: 92 x 36 x 18 cm. Paino 10,4 kg. MADE IN USA. Lisätiedot sivuiltamme.

Uutena valikoimassamme kotimaiset, viimeistellyt ja käyttövalmiit Hanitoo High Banker -rännipaketit. Pyydä tarjous.

Valikoimassamme myös suositut Garrett- ja Guldström-aloituspakkaukset nopein toimituksin. Aloituspakkaus sisältää tarvittavat vaskoolit ja seulat sekä muut oheistarvikkeet vaskauksen opetteluun kotona.

Garrett AT Gold -metallinpaljastin on suunniteltu löytämään pienen pienetkin kultahippuset kaikkein haastavimmissakin olosuhteissa, myös matalissa vesissä.

FINNDETECTOR

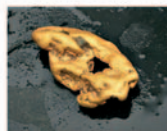
Tilaukset nettikaupasta www.finndetector.com

tai soita 020 730 4590 (mpm)

Lapin kultakenttien isot ja pienet kultahiput.

Hippukulta välittää aidot Lapin kultahiput kaivajilta keräilijöille. Sivuiltamme löytyy isomuksia, pieniä koruhippuja, kultahiekkaa vaskausharjoituksiin sekä valmiita kulta- ja kivikoruja Suomen luonnosta.

Hippukulta Oy www.hippukulta.fi
Kivenhakkaajantie 3 KERAVA, puh 0405454833 Raimo Niemelä

Vielä jäljellä Hipputeoksen kirjoja

10 kirjan paketti 16,50 euroa. Katso www.hippukulta.fi